

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας για το νομοσχέδιο «Ο περί Κανόνων Ασφαλείας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών, Εγγράφων και Υλικού και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2020»

Παρόντες:

Μαρίνος Σιζόπουλος, πρόεδρος

Γιαννάκης Γαβριήλ

Γιώργος Κάρουλλας

Πάυλος Μυλωνάς

Κώστας Κωνσταντίνου

Γεώργιος Προκοπίου

Κώστας Κώστα

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 18 και 25 Φεβρουαρίου και στις 15 Απριλίου 2021. Στις εν λόγω συνεδρίες κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Άμυνας, συνοδευόμενος από υπηρεσιακούς παράγοντες, της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας και της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Ζαχαρίας Κουλίας.

Σημειώνεται επίσης ότι η επιτροπή μελέτησε το νομοσχέδιο κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που προκύπτουν από τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, καθώς και λόγω έλλειψης χρόνου προς ολοκλήρωση της προβλεπόμενης διαδικασίας συζήτησης, σύμφωνα με τα προαπαιτούμενα στον Κανονισμό της Βουλής, ενόψει της διακοπής των εργασιών της Βουλής για τις επερχόμενες βουλευτικές εκλογές.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει το σύστημα διαχείρισης και προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών της Δημοκρατίας και η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με την πράξη της Ευρωπαϊκής

Ένωσης με τίτλο «Απόφαση του Συμβουλίου της 23^{ης} Σεπτεμβρίου 2013 σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ)».

Ειδικότερα, με τον προτεινόμενο νόμο σκοπούνται τα ακόλουθα:

1. Ο καθορισμός των βασικών αρχών και των ελάχιστων προδιαγραφών ασφάλειας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ, έτσι ώστε να παρέχεται ισοδύναμο επίπεδο προστασίας στις διαβαθμισμένες πληροφορίες εγγράφων και υλικού της ΕΕ με αυτό που τηρείται στο Συμβούλιο και τη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της ΕΕ.
2. Ο καθορισμός των θεμελιωδών αρχών και των προδιαγραφών ασφάλειας και προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών, εγγράφων και υλικού στη Δημοκρατία.
3. Η λήψη κατάλληλων μέτρων για τήρηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος ασφάλειας το οποίο να καλύπτει αφενός τις διαβαθμισμένες πληροφορίες της Δημοκρατίας και αφετέρου τις διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ.
4. Ο καθορισμός των θεμελιωδών αρχών και των προδιαγραφών ασφάλειας που απαιτείται να τηρούνται κατά τη διαπραγμάτευση, την ανάθεση και τη σύναψη διεθνών συμφωνιών για την ανταλλαγή και αμοιβαία προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην επιτροπή από το Υπουργείο Άμυνας, με τον προτεινόμενο νόμο καταργείται ο ισχύων νόμος που διέπει το σύστημα διαχείρισης και προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών της Δημοκρατίας και προβλέπονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις σε σχέση με τις διατάξεις της υπό κατάργηση νομοθεσίας:

1. Η εισαγωγή νέων ορισμών και προνοιών, σύμφωνα με την Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2013/488/ΕΕ.
2. Ένταξη της Αρχής Διασφάλισης Πληροφοριών (INFOSEC) και της Αρχής Διαπίστευσης Ασφαλείας, οι οποίες με βάση την υφιστάμενη νομοθεσία υπάγονται στο ΓΕΕΦ, στην Εθνική Αρχή Ασφαλείας.
3. Ορισμός της Κυπριακής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΚΥΠ) ως Αρχής Αντιμετώπισης Ανεπιθύμητων Εκπομπών (TEMPEST), καθώς και ως Αρχής Έγκρισης Κρυπτογραφικών Μεθόδων.
4. Ορισμός του Υπουργείου Εξωτερικών ως Αρχής Διαχείρισης Κρυπτοϋλικού, η οποία σήμερα λειτουργεί υπό τη Γενική Γραμματεία Απορρήτων-Άκρως Απορρήτων Εγγράφων ΕΕ του Υπουργείου Εξωτερικών.
5. Παροχή στον Υπουργό Άμυνας δυνατότητας έκδοσης οδηγιών αναφορικά με τη διοίκηση, τον έλεγχο και την οργάνωση της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας και τερματισμός της λειτουργίας του Επιτελείου του Υπουργού Άμυνας ως Εθνικής Αρχής Ασφαλείας.
6. Ορισμός της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας ως αρμόδιας για τη συνομολόγηση συμφωνιών ασφάλειας για την ανταλλαγή διαβαθμισμένων πληροφοριών με τρίτα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς, ύστερα από συνεννόηση με τον Υπουργό Εξωτερικών και μετά από σχετική Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.
7. Μεταβίβαση της μέχρι σήμερα αρμοδιότητας εφαρμογής του υπό κατάργηση νόμου που διέπει το σύστημα διαχείρισης και προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών από τον Υπουργό Εξωτερικών στον Υπουργό Άμυνας, ο οποίος θα είναι ο αρμόδιος για την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου, των κανονισμών και των διαταγμάτων που θα εκδίδονται δυνάμει αυτού.

8. Δυνατότητα τοποθέτησης, κατά την κρίση του Υπουργού Άμυνας, στην Εθνική Αρχή Ασφαλείας, εκτός από μέλη της Εθνικής Φρουράς, προσωπικού άλλων υπουργείων της Δημοκρατίας.
9. Παροχή εξουσίας στο Υπουργικό Συμβούλιο έκδοσης κανονισμών σε σχέση με τους κανόνες διαβαθμισμένου υλικού, καθώς και για την καλύτερη εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου.
10. Δυνατότητα έκδοσης από το Υπουργικό Συμβούλιο διαταγμάτων για τον καθορισμό των λεπτομερειών πρακτικής εφαρμογής των προνοιών του προτεινόμενου νόμου. Περαιτέρω, με το νομοσχέδιο προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:
  1. Ο καθορισμός των προσώπων που θα χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες της Δημοκρατίας και διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ, καθώς και της υποχρέωσής τους να τηρούν τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου, των κανονισμών και των διαταγμάτων που θα εκδίδονται δυνάμει αυτού, όπως και της υπό αναφορά Απόφασης της ΕΕ.
  2. Οι αρμοδιότητες της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας, της Αρχής Διαπίστευσης Ασφαλείας, της Αρχής Αντιμετώπισης Ανεπιθύμητων Εκπομπών, της Αρχής Έγκρισης Κρυπτογραφικών Μεθόδων, της Αρχής Διασφάλισης Πληροφοριών, της Αρχής Διαχείρισης Κρυπτοϋλικού, της Αρχής Διανομής Κρυπτογραφικού Υλικού Εθνικής Φρουράς, καθώς και της Κεντρικής Γραμματείας Διαβαθμισμένων Πληροφοριών της ΕΕ.
  3. Η υποχρέωση λήψης από τις πιο πάνω αναφερόμενες αρχές της Δημοκρατίας των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας, ώστε να γίνεται ορθή αξιολόγηση των πληροφοριών και του υλικού που απαιτείται να προστατεύεται, για να διασφαλίζεται ο μέγιστος βαθμός προστασίας κατά τον προγραμματισμό και τη διοργάνωση τρόπων αντιμετώπισης της κατασκοπίας, των δολιοφθορών, της τρομοκρατίας και

άλλων απειλών, σύμφωνα με τις σχετικές πρόνοιες της υπό αναφορά Απόφασης του Συμβουλίου της ΕΕ.

4. Η διενέργεια ελέγχου των προσώπων που θα έχουν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες για τη διαπίστωση κατά πόσο αυτά είναι έμπιστα, αξιόπιστα και δεν είναι ευάλωτα σε πιέσεις προερχόμενες από ξένους παράγοντες ή από άλλες πηγές που δυνατόν να συνιστούν απειλή για την ασφάλεια.
5. Οι προϋποθέσεις κοινοποίησης διαβαθμισμένων πληροφοριών σε τρίτα κράτη ή διεθνείς οργανισμούς.
6. Τα πειθαρχικά παραπτώματα σε περίπτωση παράβασης από πρόσωπα των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου.
7. Ο καθορισμός της διαρροής διαβαθμισμένων πληροφοριών της Δημοκρατίας ή της ΕΕ, κατά παράβαση των διατάξεων του προτεινόμενου νόμου και των κανονισμών ή διαταγμάτων που εκδίδονται δυνάμει αυτού, ως αδικήματος, καθώς και των ποινών που επισύρει η διάπραξή του.

Ο εκπρόσωπος της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας δήλωσε πως με τις πρόνοιες του προτεινόμενου νόμου βελτιώνεται το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει το σύστημα προστασίας διαβαθμισμένων πληροφοριών της Δημοκρατίας και η Εθνική Αρχή Ασφαλείας αποκτά νέες αρμοδιότητες. Επιπροσθέτως, δημιουργούνται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για τον εκσυγχρονισμό των λοιπών κανόνων ασφαλείας που διέπουν την ασφάλεια των διαβαθμισμένων πληροφοριών και παρέχεται στον Υπουργό Άμυνας η δυνατότητα θέσπισης κανονισμών για τη θεσμοθέτηση ενός σύγχρονου και αποδοτικού οργανογράμματος της Εθνικής Αρχής Ασφαλείας, προκειμένου αυτή να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στο νέο περιβάλλον ασφάλειας, ειδικότερα σε τομείς όπως είναι η ηλεκτρονική και βιομηχανική ασφάλεια, καθώς και για την αποτελεσματική συμμετοχή της σε διάφορες επιτροπές και ομάδες εργασίας της ΕΕ.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου, η επιτροπή ζήτησε πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις από τους αρμοδίους που παρευρέθηκαν στην επιτροπή σε σχέση με τις πρόνοιές του και, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, έκρινε ότι οι προτεινόμενες ποινές για τα αδικήματα που προβλέπονται σε αυτό δεν είναι αποτρεπτικές και, ως εκ τούτου, κάλεσε το Υπουργείο Άμυνας όπως μελετήσει το ενδεχόμενο αύξησής τους.

Στη βάση της πιο πάνω εισήγησης της επιτροπής, το Υπουργείο Άμυνας τροποποίησε τις σχετικές πρόνοιες του νομοσχεδίου αυξάνοντας το ύψος των προτεινόμενων ποινών κατ' αναλογία των ισχυόντων στη νομοθεσία που διέπει την Κυπριακή Υπηρεσία Πληροφοριών.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Άμυνας υιοθετεί τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του νομοσχεδίου, όπως έχει αναθεωρηθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, και ομόφωνα εισηγείται στη Βουλή την ψήφισή του σε νόμο.

20 Απριλίου 2021

TK/MΓ

(Αρ. Φακ.: 23.01.061.169-2020)